AAN DE SLAG
CONCEPT WERKPROGRAMMA 2023/2024

VERSIE 15 MAART 2023

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Samen werken aan een kwaliteitssprong van de regio
In maart 2023 is unaniem het nieuwe samenwerkingsakkoord vastgesteld. Daarmee hebben we een nieuwe koers uitgezet om de groei van de regio de komende jaren in goede banen te leiden. We werken regionaal samen aan de opgaven op de thema's ruimte en wonen, mobiliteit, energietransitie, economie en het landelijk gebied. De urgentie van en tussen deze opgaven bepaalt mede de prioritering van de activiteiten binnen de programma's. Dit vraagt ook om het investeren in gezamenlijke realisatiekracht. Daarvoor is gekozen voor een meer programmatische aanpak op de 5 thema's. In het jaar 2023 zal een deel van de activiteiten bestaan uit het inrichten van deze programmatische wijze van de regionale samenwerking door inzet van kwartiermakers.

De regio is één daily urban system
We herbergen diverse economische sectoren die met elkaar samenhangen en functioneren als één daily urban system op het schaalniveau van Zuidoost-Brabant. De kwaliteiten van zowel het stedelijk als het landelijk gebied zijn hierbij onlosmakelijk met elkaar verbonden. De regio vraagt om actieve inzet op het bewaken en verbeteren van de balans tussen landelijk en stedelijk gebied. De accentverschillen binnen de regio maken het één complete regio. Het perspectief van Brede welvaart wordt ingezet om ook een duurzame ontwikkeling van de gehele regio te realiseren met oog voor mens en samenleving.

Prioriteiten
De belangrijkste regionale prioriteiten in 2023 en 2024 richten zich op het versnellen van de woningbouw en het verbeteren van de bereikbaarheid in relatie tot voldoende werklocaties enerzijds en anderzijds een regionale inzet op een toekomstbestendige voedselproductie die bijdraagt aan een goed woon-, werk, en leefklimaat in het landelijk gebied en kwaliteitsverbetering van natuur en landschap. Dit is ook de regionale inzet in het Brabants programma landelijk gebied (BPLG) en NOVEX de Peel.

Inzet van mens en middelen
Met dit werkprogramma geven we aan wat we gaan doen, waarom we dit doen en wat we daarvoor regionaal gaan doen. Op elk thema zijn de acties en beoogde resultaten t/m 2024 benoemd. De mainportstatus vraagt van ons om een extra stap te zetten daarin. Niet alleen samen als regio, ook u als gemeente heeft een verantwoordelijkheid om de uitvoering van het werkprogramma slagvaardig te organiseren. Dekking van deze en volgende werkprogramma's zijn opgebouwd uit de inwonerbijdrage van gemeenten en externe middelen vanuit provincie Noord-Brabant en Rijksmiddelen. Het geeft een verdere uitwerking voor de jaren 2023 en 2024 van activiteiten waar, binnen de programma's en poho's, op gestuurd zal worden voor realisatie. Voor het portefeuillehoudersoverleg van de 5 thema's is dit de basis om de komende jaren regionaal mee aan de slag te gaan.

Op pagina 5 is in één overzicht vanuit een programmatische indeling weergegeven wat de belangrijkste strategische en programmatische doelen zijn voor de komende jaren om met elkaar aan te werken. Door elk jaar via het werkprogramma met elkaar de activiteiten te realiseren kunnen we erin slagen de groei in goede banen te leiden.

Namens het Dagelijks Bestuur,

Jeroen Dijsselbloem
Elly Blanksma
Frank van der Meijden
Judith Keijzers-Verschelling

INHOUD

1 | Wat gaan we doen, samenvatting 4

2 | Onze samenwerking, vanuit eigenaarschap en betrokkenheid 6

3 | Programma regionale strategie en samenwerking 8

4 | Programma Ruimte en Wonen 13

5 | Programma Mobiliteit 17

6 | Programma Energietransitie 22

7 | Programma Economie 27

8 | Programma landelijk gebied 31

9 | Begroting 2023-2024 36

WAT GAAN WE DOEN?

We werken samen op 5 thema's die een onderlinge samenhang hebben met elkaar. Op de volgende pagina is, op hoofdlijnen, aangegeven hoe de opgaven zich tot elkaar verhouden. Het regionaal perspectief 2040 is het perspectief voor de lange termijn waarmee de balans wordt bewaakt door toepassing van het perspectief van brede welvaart.

Schaalsprong

versnelling in samenhang wonen, werken, mobiliteit | samenhang stad-land | landgoed Gulbergen

REGIONALE STRATEGIE > PERSPECTIEF 2040

balans groei regio > mainportstatus

Strategische lobby en bestuurlijke advisering
bovenregionale overlegtafels vanuit programma's en agenda

Brede welvaart

groei in balans met draagkracht voorzieningen | versterken kwaliteit leefomgeving

RUIMTE EN WONEN	LANDELIJK GEBIED	MOBILITEIT	ECONOMIE	ENERGIETRANSITIE
Doorontwikkeling Regionale Ontwikkelstrategie (wonen, werken, infra, energie, natuur, landelijk gebied)	Regionale agenda (landbouw, natuur leefbaarheid, voedsel, bodem en water) als inzet op NOVEX De Peel	Doorontwikkelen Regionale Mobiliteitsagenda	Doorontwikkeling mainport-status vanuit Strategische Agenda Brainport	Toekomstbestendige energie-infrastructuur (programmering vraag en aanbod en aanpak netverzwaring, PMIEK)
Opstellen Regionale woondeal	Regionale coördinatie inzet BPLG en gebiedsprocessen.	Opstellen meerjarig maatregelenpakket	Coördinatie regio inbreng financieringsfondsen	Gesprekspartner Provincie, rijk en netbeheerders
Regionale programmering woningbouw	Toewerken naar een uitvoeringsagenda	Programmering en financiering mobiliteitsprojecten (RMP)	Versterken brede vestigings-factoren (voorzieningen 'Utrechtse barcode', nieuwe economische dragers landelijk gebied)	Innovaties aanjagen via pilots
Uitvoering Regionale woondeal	Voedselkringloop	Uitvoering bereikbaarheids-agenda + regionale MIRT-afspraken	Aanvragen en coördinatie regiodeals	Programmering RES programmabureau
Inrichten programmabureau		Bundelen/herstructurering programma's fondsen en bemensing	Verbinden Brainportagenda	Uitvoering RES
Organiseren Versnellingsteam uitvoering		Inrichten programmabureau	Coördinatie Bedrijventerreinen	
		Verkenning Versnellingsteam	Uitvoering Stimuleringsfonds	

REGIONALE SAMENWERKING EN ONDERSTEUNING

Bestuurlijke organisatie (AB, DB, Raadstafel21, GR) Kennisdeling, Communicatie, Financiën/P&C cyclus, Secretariële procesondersteuning, Directievoering

2 | ONZE SAMENWERKING, VANUIT EIGENAARSCHAP EN BETROKKENHEID

Gemeenten **Team MRE**

- Actief participatie in programma's
- Inbreng in programma's
- Lokale verankering in beleid
- Realisatie subregionaal en lokaal

- Programmasturing
- Regionale strategie
- Agendasetting
- Kennisdeling
- Netwerk
- Aanjagen
- Coördinatie en verbinding

De opgaven uit het samenwerkingsakkoord vragen een stevige inspanning van ons allemaal. Een geruststellende gedachte is dat deze niet morgen 'af' hoeft te zijn. Met deze en volgende werkprogramma's brengen we de ambitie van 2040 terug tot jaarlijkse behapbare stappen die we met elkaar moeten zetten. We versnellen de uitvoering daar waar kan en waar deze het meest urgent is. Het poho stuurt op de in het werkprogramma gestelde activiteiten en doelen, kijkt of deze behaald worden en de uitvoering volgens afspraak verloopt. Van elke portefeuillehouder (en ambtelijke organisatie) in het poho wordt actieve betrokkenheid verwacht. De bestuurders in het poho dragen mede de verantwoordelijkheid voor organisatie en realisatie van de activiteiten in eigen gemeente (of via subregionaal verband).

Vanuit de regionale samenwerking richt Team MRE zich op de regionale strategische koers vanuit overheidsperspectief, de "lange lijnen". Daaruit volgend de doorontwikkeling van en coördinatie op het realiseren van regionale ambities en opgaven uit het samenwerkingsakkoord én het vergroten van de uitvoeringskracht op deze opgaven. De MRE treedt op als één partij, naar buiten en naar binnen (bovenregionale vertegenwoordiging). Het inrichten van regionaal programmamanagement zorgt voor het in gang zetten van acties en het regisseren van de regionale opgaven. We gebruiken daarvoor de bestaande (bestuurlijke) samenwerkingsorganisatie(s).

Wat kunt u in deze rollen van ons als MRE-organisatie verwachten:

Programmasturing
- Regionaal programmamanagement op alle thema's
- Sturing regionaal samenhangende doelen

Agendasetting en lobby
- Bovenregionaal beïnvloeden van beleid (o.a. gebruik bestaande lobbylijnen)
- Bovenregionaal profileren

Analyse, verkenning en kennisuitwisseling
- Via onderzoek, verkenning en monitoring nieuwe opgaven en oplossingen in beeld brengen
- Kennisuitwisseling voor vergroten kwaliteit samenwerking en gemeenten
- Kennisuitwisseling vanuit gezamenlijke koers
- Afspraken met partners op basis van gedeelde agenda('s)

Strategiebepaling
- Gezamenlijk koers en focus richting bovenregionaal beleid

Netwerk, dialoog en afstemming
- Samenbrengen van partijen (stakeholders, gemeenten, partners)
- In gesprek over verbindende belangen (niet over maar met elkaar)
- Integrale dialoog vanuit perspectief brede welvaart, brede belangenafweging

Aanjager
- Stimuleren van ecosystemen door o.a. inzet Stimuleringsfonds
- Als overheden proactief stimuleren van (toepassen) innovaties (o.a. launching customer)

Coördinatie en verbinding
- Samenbrengen agenda's rondom bovenlokale en complexe samenhangende opgaven
- Makel en schakelrol tussen regio, 21 gemeenten en andere partners op de realisatie
- Beheer fondsen (Stimuleringsfonds, regiofonds)

3 PROGRAMMA REGIONALE STRATEGIE EN SAMENWERKING

Strategische hoofdopgave

Het in goede banen leiden van de groei van de economie waardoor meer inwoners in de regio profiteren van de groei in welvaart én welzijn. We richten onze samenwerking daarbij primair op een gezamenlijke aanpak van de urgente opgaven in de fysieke leefomgeving en het verbeteren van de kwaliteit van die leefomgeving. We versterken de nationale mainportfunctie en organiseren de daartoe vereiste randvoorwaarden. We investeren in de strategische verbinding stad-landregio. Daarbinnen investeren we in het ondersteunen van de inter-gemeentelijke samenwerking. Dit doen we vanuit het versterken van eigenaarschap en medeverantwoordelijkheid door het in positie brengen en houden van de gemeente(raden) en colleges van B&W. Het Dagelijks Bestuur is integraal verantwoordelijk voor de regionale strategie en de integraliteit van het werkprogramma. Op het niveau van het Dagelijks Bestuur komen door inbreng en onder verantwoordelijkheid van de adviseurs (voorzitters poho's) de verschillende programmalijnen samen.

Dit programma wordt opgepakt vanuit het verbrede Dagelijks Bestuur en waar nodig worden deelopgaven verbonden op de andere programma's. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit Jeroen Dijsselbloem, Elly Blanksma, Frank van der Meijden en Judith Keijzers-Verschelling en de voorzitters van de poho's ruimte en wonen, mobiliteit, energietransitie, economie en landelijk gebied.

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Regionaal perspectief, Gulbergen, regionale samenwerking, schaalsprong, brede welvaart, communicatie, strategie	5,5	Inwonerbijdrage/ reserve Gulbergen
Ondersteuning, financiën, P&O	6	Inwonerbijdrage

Deelprogramma **Regionaal perspectief 2040**

In goede banen leiden van groei en verbinding stad-land-regio

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Een overkoepelend lange termijn perspectief, 'regionaal perspectief 2040' dat op strategisch niveau inzicht geeft in de verwachtingen, consequenties en aandachtspunten m.b.t. de 5 samenwerkingsthema's c.q. de regionale programmalijnen.	■ Strategische verkenning opdracht brede impact schaalsprong in relatie tot benodigd brede voorzieningenniveau "Utrechtse barcode". Welke 'witte vlekken' zien we nu in relatie tot de schaalsprong in de regio.	Verkenning en strategiebepaling	●	
	■ Opstellen van een het regionaal perspectief 2040 inclusief scenario-analyse.	Strategiebepaling		●
	■ Integrale en afgestemde koers op de dossiers wonen, mobiliteit, economie en ruimte.	Coördinatie en regie	●	●
	■ Programmatische sturing en regie op schaalsprong.	Programmasturing en regie	●	●
	■ Investeren op bovenregionale positionering en versterken van regionale slagvaardigheid door versterken netwerk naar: omliggende regio's, Provincie Noord-Brabant, Rijk (o.a. ministeries BZK, LNV) en VNG.	Agendasetting en netwerk	●	●
Versnelling en realisatie van de schaalsprong zoals verwoord in de Strategische Agenda Brainport (pijler 3, 'wonen en bereikbaarheid') in balans met draagvermogen regio.	■ Positioneren van de regionale belangen op (boven-)regionale strategische overlegtafels om meer ondersteuning en middelen vanuit het Rijk naar de regio te krijgen, gecoördineerde inbreng regio aan de provinciale - en Rijkstafel(s).	Agendasetting en netwerk	●	●
	■ Verkenning van mogelijkheden voor benutten Europese rijks-provinciale regelingen voor realisatie onderdelen Samenwerkings-akkoord door gebruik te maken van bestaande lobbylijnen.	Agendasetting en lobby	●	●
	■ Voorstellen tot organisatie versnellingsopgaven en inbrengen in bestaande structuren.	Agendasetting	●	

Deelprogramma **Regionale aanpak Brede welvaart**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Strategische verkenning van gezamenlijk beeld brede impact schaalsprong op brede welvaart voor de regio.	■ Strategische verkenning van het vraagstuk om te komen tot gedeeld en gezamenlijk beeld wat brede welvaart betekent.	Coördinatie en strategiebepaling	●	●
	■ Participatie in nationaal netwerk Brede Welvaart door inbreng casus "schaalsprong" en ontwikkeling instrumentaria impact brede welvaart later met partners: CBS, PBL, Pon-Telos, Provincie NB, SCP.	Netwerk, kennisuitwisseling	●	●
	■ Actief gebruik maken van nationale en provinciale onderzoeken (o.a. onderzoek Brabant ervaren brede welvaart onder 10.000 inwoners).	Kennisuitwisseling	●	
Afwegingskader brede welvaart voor beleidsontwikkeling op korte én lange termijn binnen de vijf opgaven.	■ Inrichten ambtelijke werkgroep en aanstellen bestuurlijk trekker + linking pins in portefeuillehoudersoverleggen en verbinding sociaal domein.	Aanjager, coördinatie	●	
	■ Een plan van aanpak en definitiebepaling op welke wijze brede welvaart inhoud kan krijgen in de regionale opgaven.	Coördinatie	●	●
	■ Afwegingskader als concrete subdoelen in relatie tot het werkprogramma □ Richting geven: - Het betrekken van objectieve en subjectieve factoren (beleving, ervaring) bij beleidsontwikkeling wat kan leiden tot afgewogen keuzes op korte én lange termijn binnen de vijf opgaven. - Een 'afwegingskader' op maat voor analyse en toepassing op specifieke beleidsvoorstellen en keuzes (naar analogie van het denkkader brede welvaart van het ministerie van I&W) die worden geformuleerd binnen de vijf opgaven. - Verbinding, strategische afstemming met aangrenzende domeinen - Start met uitwerking afwegingskader irt. regionale ontwikkelstrategie □ Evaluatie: Jaarlijkse duiding per thema op basis van de brede-welvaartsindicatoren van bijvoorbeeld de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS.	Coördinatie	●	●

Deelprogramma **Versterken samenwerking, participatie en communicatie**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Versterken van de regionale samenwerking en eigenaarschap.	■ Aanstellen kwartiermakers: Ruimte en wonen, mobiliteit.	Coördinatie en uitvoering	●	●
	■ Vormgeven, opzetten en inrichten programma's op alle 5 thema's binnen regionale agenda.	Kwartiermaker	●	●
	■ Programmatische integrale sturing en regie op schaalsprong ('kwaliteitssprong').	Programmamanagement		●
	■ Versterken betrokkenheid en eigenaarschap leden Raadstafel21 door adviesvraag op dossiers (o.a. brede welvaart).	Verbinding	●	●
	■ Versterken en strategisch ondersteunen (vice-)voorzitters poho-overleggen.	Programmamanagement en strategie	●	●
	■ Versterken en ondersteunen actieve rol algemeen bestuur en verbinding portefeuillehouder/college/raad.	Aanjager	●	●
Faciliteren en organiseren regionale samenwerking algemeen.	■ Opstellen communicatieprogramma en samenwerkingsprogramma.	Coördinatie en uitvoering	●	
	■ Coördinatie realisatie werkprogramma's op de regionale thema's.	Coördinatie en regie	●	●
	■ 2-Jaarlijks werkprogramma, monitoring en verantwoording voortgang.	Programmamanagement en regie	●	●
	■ Coördinatie omgevingsdagen, afstemming, Smartwayz, inbreng BO-MIRT e.d.	Coördinatie, agendasetting	●	●
	■ Organiseren en faciliteren overleggremia (poho's, DB, AB, Raadstafel21).	Coördinatie en uitvoering	●	●
	■ Onderhoud gemeenschappelijke regeling.	Coördinatie	●	●
	■ Tijdig aanleveren P&C-producten (kadernota, begroting, burap, jaarrekening).	Coördinatie en uitvoering	●	●
	■ Organiseren bijeenkomsten, (regio-)conferenties.	Netwerk	●	●
	■ Kennisprogramma door Masterclasses, strategische verkenningen, informatiedeling.	Kennisuitwisseling, verkenning	●	●
	■ Doorlopen ontwikkelproces Gulbergen: www.gulbergen.nl	Coördinatie en regie	●	●

4 | PROGRAMMA RUIMTE EN WONEN

Strategische hoofdopgave

We zien een stevige ruimtelijke opgave voor de regio in de vraag naar nieuwe woningen, bedrijventerreinen en voorzieningen. Vanuit de Strategische Agenda Brainport werken we de 3e pijler (wonen en bereikbaarheid) met elkaar verder uit om invulling te geven aan de ruimtelijke puzzel. Deze pijler is een belangrijke overheidsopgave die we regionaal oppakken. Met het Rijk en de provincie werken aan de verstedelijkingsopgave van de complete regio. De regionale ontwikkelstrategie gebruiken we daarbij als richtinggevende principes

Wat willen we samen bereiken?

We hebben ervoor gekozen om deze opgaven gezamenlijk ter hand te nemen in de regio en te spreken van een versnellingsopgave. Hierbij is het belangrijk om vanuit één perspectief te handelen, ook richting Den Haag, om samen dingen voor elkaar te krijgen (en het Rijk aan onze ‘nationale’ opgaven te commiteren). Hierbij sluiten we aan bij de ambitie van de Woondeal 2023 van Rijk en Provincie om tot 2030 45.000 extra woningen te realiseren voor de regio. Hierop aansluitend is vanuit de Strategische Agenda Brainport de vervolgambitie tot 2040 neergelegd van 100.000 woningen tot 2040. We kijken hierbij niet alleen naar aantallen, maar ook kwaliteit, woonbehoeften en inzet van woonruimte. In het verlengde werken we aan de doorontwikkeling door de integraal regionale ontwikkelstrategie 2023-2030. De regionale ontwikkelstrategie geeft integrale richtinggevende principes met betrekking tot de huidige prognoses en afspraken woningbouwopgave, werklocaties, in samenhang met onze mobiliteitsopgave. Specifiek voor de woningbouwopgave en de regionale programmering vormt de ontwikkelstrategie ook de basis voor de uitwerking en herijking van de Woondeal.

Dit programma wordt opgepakt binnen het poho Ruimte en Wonen. Dit bestaat uit de volgende bestuurders: Bram Bots, Caroline van Brakel, Danielle Kerkhof, Davy Jansen, Fons d'Haens, Gaby van den Waardenburg, Hanneke Coppens, Helm Verhees, Jan Willem Slijper, Jelle de Jong, Joep van de Ven, John Bankers, Karel Boonen, Louis Swinkels, Marc Jeucken, Marinus Biemans, Mathijs Kuijken, Mieke Verhees, Peet van de Loo, Peter van de Noort, Ralf Stultiëns, Robert Groenewoud, Ron van den Berkmortel, Stan van der Heijden, Steven Kraaijeveld, Suzan van de Goor, Theo Geldens, Willeke van Zeeland.

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Programmamanagement, coördinatie	3 fte	Inwonerbijdrage
Woningbouwversnellers	PM	Provincie en/of rijksbijdrage

Deelprogramma **Versnelling regionale woningbouw**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Vastellen gezamenlijke woondeal voor de regio Zuidoost-Brabant (samen met Provincie NB).	■ Gezamenlijke koersbepaling regionale opdracht wonen MRE.	Agendasetting en coördinatie	●	
	■ Opstellen en vaststellen gezamenlijke woondeal voor de regio samen met Provincie Noord-Brabant.	Coördinatie en strategiebepaling	●	
Regie voeren op woondeal.	■ Opstellen regionale programmering, prioritering woningbouwopgave.	Programmasturing	●	●
	■ Aanjagen en versnelling woningbouwprogramma's.	Programmasturing	●	●
	■ Inrichten, financiering en organiseren versnellingsteam.	Programmasturing en regie	●	
	■ Realisatie en uitvoering regionale woondeal.	Programmasturing	●	●
	■ Opzetten van datagedreven ontwikkeltools irt. samenhangende opgaven met woningbouw (o.a.. doelgroepen, woonzorgvisies e.d.).	Programmasturing	●	●

Deelprogramma **Doorontwikkeling regionale ontwikkelstrategie 2023-2030**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Doorontwikkeling integrale regionale ontwikkelstrategie 2023-2040.	■ Het organiseren van een gezamenlijk proces om te komen tot een vastgestelde Ontwikkelstrategie voor de regio in 2023.	Coördinatie en strategiebepaling	●	
	■ Het realiseren van een uitgewerkte ruimtelijke ontwikkelstrategie voor de drie kernopgaven wonen, werken en bereikbaarheid op het schaalniveau de regio Zuidoost-Brabant.	Coördinatie en strategiebepaling	●	
Ruimtelijke inpassing (puzzel) van majeure opgaven, zoals de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie en de ruimtelijke stad-land relaties.	■ Het borgen van de samenhang tussen de ontwikkelstrategie en andere ruimtelijke opgaven die vanuit de andere beleidsthema's spelen op regionale schaal. Inclusief betrekken van perspectief brede welvaart.	Coördinatie	●	
	■ Uitwerking vervolgstappen op de regionale ontwikkelstrategie met betrokkenheid van gemeenteraden in het besluitvormingsproces.	Programmasturing	●	●
	■ Ontwikkelstrategie in samenhang brengen met andere ruimtelijke opgaven zoals PMIEK (energienetwerk), Programma Landelijk Gebied/ Novex de Peel en Novex Stedelijk Brabant. Dit gezamenlijk vanuit de 21 gemeentes inbrengen in de processen van Provincie en Rijk.	Coördinatie en agendasetting	●	

5 PROGRAMMA MOBILITEIT

Strategische hoofdopgave

Het denken over mobiliteit maakt een ontwikkeling door. Mobiliteit levert een bijdrage aan de leefbaarheid, inclusiviteit, veiligheid en gezondheid van onze inwoners. Het huidige mobiliteitssysteem is in de toekomst niet langer houdbaar. Techniek en een andere kijk op mobiliteit maken andere oplossingen mogelijk. De overheidsopgave is om deze transitie op een goede wijze te laten plaatsvinden in onze samenleving. Versterkend voor de (brede) welvaart in onze regio.

Wat willen we samen bereiken?

Een goede bereikbaarheid van en binnen de hele regio is voorwaardelijk voor de ontwikkeling van de regio. Nu en in de toekomst. In 2030 staan er minder structurele files. We verleiden inwoners in het gebruik van OV en fiets. Het percentage reizigers en ondernemers (vervoerders en verladers) dat de reistijd acceptabel en in voldoende mate voorspelbaar vindt, is in 2030 toegenomen. De ketenmobiliteit is in 2030 versterkt. Het is in 2030 gemakkelijker om de spits of drukte te vermijden. Regionale infrastructurele netwerken (ook elektriciteit) zijn in 2030 op orde. De (inter)nationale bereikbaarheid van de regio is in 2030 versterkt.

Dit programma wordt opgepakt binnen het poho Mobiliteit. Dit bestaat uit de volgende bestuurders: Mathijs Kuijken (voorzitter), Marcel Lemmen (vice-voorzitter), Leon van de Moosdijk, Jan Willem Slijper, Cees van de Ven, Helm Verhees, Steven Kraaijeveld, Monique Esselbrugge, Hans van de Laar, Hanneke Coppens, Robert Groenewoud, Arno Bonte, Ron van den Berkmortel, Ralf Stultiëns, Ad van Beek, Frank Rombouts, Koert Kusters, Jan Boersma Bram Bots Jeroen Rooijakkers, Peet van de Loo.

Mathijs Kuijken
voorzitter

Marcel Lemmen
vice-voorzitter

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Programmamanagement, coördinatie	6,3	Inwonerbijdrage / Rijksbijdrage
Mobiliteitsversnellers	PM	Externe bijdrage

Deelprogramma **Regionale strategie mobiliteit**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Een toekomstbeeld mobiliteit 2040 die aansluit op de verstedelijkingsstrategie en regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.	■ Regiobreed proces om te komen tot een toekomstbeeld mobiliteit als leidraad voor gehele regio Zuidoost-Brabant 2040.	Agendasetting en coördinatie	●	
	■ Opstellen en vaststellen regionaal toekomstbeeld Mobiliteit.	Strategiebepaling en coördinatie	●	
Agenderen van de regionale strategische opgaven op de MIRT-tafel met het Rijk, zodat we de intraregionale en (inter)nationale bereikbaarheid van de regio kunnen blijven verbeteren.	■ Verkennend onderzoek naar de regionale opgaven en doorontwikkeling van de bereikbaarheid van de subregio's Peel, A2 en Kempen aansluitend op het reeds gesloten verstedelijkingsakkoord en verstedelijkingsstrategie SGE als voorbereiding op een "MIRT-aanpak" en de inzet van bereikbaarheidsmiddelen in de periode 2030-2040 voor de hele regio.	Verkenning en strategiebepaling		●
	■ Lobbyen bij provincie en Rijk (MIRT) voor financiering om de ambities uit het toekomstbeeld, aanvullend op het verstedelijkingsakkoord, gerealiseerd te krijgen.	Agendasetting		●
Regionale mobiliteitsagenda (RMA).	■ Eerste contouren Mobiliteitspakketten voor de drie subregio's (Peel, A2 en De Kempen), als aanvulling en doorontwikkeling van de bereikbaarheid van de gehele regio irt. BO leefomgeving.	Coördinatie en programmamanagement	●	
	■ Regionale mobiliteitsagenda (RMA) waarin is opgenomen in welke programma's en projecten de regio zelf investeert om haar ambities te realiseren inclusief kaartmateriaal waaruit blijkt wat reeds is geprioriteerd en wat nog geïnitieerd moet worden.	Coördinatie en programmamanagement	●	
	■ Vaststelling van regionale mobiliteitsagenda.	Coördinatie en regie		●

Deelprogramma **Doorontwikkeling mobiliteitsaanpak 2023-2030**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Opstellen (meerjaren) Regionaal Mobiliteitsprogramma 2024 e.v., monitoren, bijsturen, beheer.	■ Inrichten programmabureau mobiliteit.	Kwartiermaker	●	
	■ Vereenvoudigen overlegstructuren mobiliteit (brainport bereikbaar, smartwayz, bereikbaarheidsagenda).	Kwartiermaker	●	
	■ Bundelen/herstructurering programma's, fondsen en bemensing.	Kwartiermaker en programmamanagement	●	
Bereikbaarheidsmiddelen en regionale financiering/middelen Brainportdeal.	■ Meerjaren programma ontwikkelen (RMP), inclusief KTM A2-randweg, autowegen, HOV, ov-diensten, fietspaden en Hubs. E.e.a. aangevuld met de mobiliteitspakketten van de subregio's.	Programmamanagement	●	●
	■ Vaststelling regionaal mobiliteitsplan (RMP) 2024 tijdens de omgevingsdag Zuidoost-Brabant met 21 gemeenten, waterschappen Aa en Maas en De Dommel en Provincie NB.	Programmamanagement en coördinatie	●	
Versterken (inter-) nationale en regionale bereikbaarheid van de regio door te investeren in het HWN, OWN, HUBs, fietsnetwerk en openbaar vervoer voor het regionale mobiliteitssysteem .	■ Meewerken aan de nieuwe ov-concessie die in 2027 in zal gaan.	Netwerk en strategiebepaling		●

Deelprogramma **Schone, gezonde en veilige mobiliteit**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Schonere, gezondere en veiligere mobiliteit in de regio, door het realiseren van programma's en projecten die opgenomen zijn in het RMP.	■ Uitwerken strategische beleidskaders die bijdragen aan de ambitie van de regio.	Programmamanagement	●	●
	■ Realiseren regionale verkeersveiligheidsprojecten zoals opgenomen in het RMP 2023, waaronder de verkeersveiligheidsquiz.	Programmamanagement	●	●
	■ Het realiseren van de programma's en projecten uit het RMP 2023 en het jaarprogramma Brainport Bereikbaar 2023.	Programmamanagement	●	●
	■ Uitwerken inhoudelijke beleidskaders die bijdragen aan ambitie van de regio.	Programmamanagement	●	●

6 | PROGRAMMA ENERGIETRANSITIE

Strategische hoofdopgave

Onze inwoners en bedrijven moeten kunnen vertrouwen op een energiesysteem dat een betrouwbaar en betaalbaar aanbod biedt. Onze regio wil uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn en als tussenstap in 2030 minimaal 55% minder CO2 uitstoten dan in 1990.

Toelichting van de opgave:
De energietransitie is een brede opgave in de regio en moet in samenhang gezien worden met de schaalsprong. Enerzijds werken we aan een robuust en betrouwbaar energiesysteem. Dit vraagt op de korte en lange termijn om afstemming tussen overheden, netwerkbedrijven en bedrijven in de regio. Anderzijds zetten we volop in op energiebesparing, de realisatie van zonnevelden en windparken en een slimme inzet en verdeling van warmtebronnen in onze regio.
Hierover hebben we met elkaar afspraken vastgelegd in onze Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Deze is eind 2021 in alle raden en de besturen van provincie en de beide waterschappen vastgesteld. Om invulling te geven aan de uitvoering hebben we een Samenwerkings- en Uitvoerings-programma RES opgesteld.

Dit programma wordt opgepakt binnen het poho Energietransitie. Dit bestaat uit de volgende bestuurders: Stef Luijten (voorzitter), Rik Thijs (vice-voorzitter), John Bankers, Jan Willem Slijper, Hetty van der Hamsvoort, Karel Boonen, Tom Oomen, Steven Kraaijeveld, Frans Stravers, Martien Bankers, Maaike van Breugel, Arno Bonte, Joan Briels, Sandor Löwik, Ad van Beek, Peter van de Noort, Willem van Doorn, Steven Grevink, Rens Pijnenburg, Mariëlle Giesbertz, Peet van de Loo.

Stef Luijten
voorzitter

Rik Thijs
vice-voorzitter

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Programmamanagement, coördinatie	3 fte	Inwonerbijdrage / Rijksbijdrage (RES-middelen)

Deelprogramma **Toekomstig energiesysteem**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Toekomstbestendige afgestemde vraag-aanbod energiesysteem in 2050. Een betere benutting van de capaciteit van het bestaande energienetwerk in onze regio dan in 2022 het geval is, doordat energievraag- en aanbod beter op elkaar aansluiten en door netuitbreidingen.	■ Afstemmen met partners over oplossingen voor de netcongestie op korte en langere termijn, zoals uitbreidingen van het elektriciteits-netwerk, slim omgaan met vraag en aanbod van elektriciteit en integraal programmeren. Waaronder het proces PMIEK (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat).	Coördinatie en regie	●	
	■ Lobby voor prioritering bij netbeheerders en lobby voor experimenteerruimte en aanpassing wet- en regelgeving.	Lobby	●	●
	■ Inbreng in het overzicht van vraag/aanbod van energie en de randvoorwaarden vanuit het energienetwerk bij regionale besluitvormingstrajecten, zoals in het kader van de Regionale Ontwikkelstrategie.	Coördinatie	●	
Faciliteren en stimuleren van pilots (op het gebied van energietransitie) en gemeenten i.s.m. partijen als Brainport Development en Innovatiehuis De Peel.	■ Zorgen voor informatie-uitwisseling tussen gemeenten en andere partijen over pilots en subsidiemogelijkheden. Hierbij ook aanhaken bij het duurzaamheidsplan van Brainport Development.	Informatie-uitwisseling	●	
	■ Onderhouden en benutten netwerk met provincie, Rijk en Europa om bijvoorbeeld aan te kunnen sluiten bij landelijke of Europese projecten.	Aanjager en informatie-uitwisseling	●	●
	■ Innovatieve oplossingen worden gezocht voor de beperkte netcapaciteit in de verschillende subregio's, zoals oplossingen om energie op te slaan.	Informatie-uitwisseling	●	●
	■ Gemeenten hebben rol om als launching customer op te treden bij de uitrol van nieuwe technieken en werkwijzen, zoals op het gebied van de opwek van zon- en windenergie.	Aanjager	●	●

Deelprogramma **Duurzame opwek energie**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
In onze RES 1.0 is als ambitie opgenomen dat we als regio in 2030 2 terawattuur (TWh) aan duurzame energie bijdragen aan het Klimaatakkoord.	■ Organiseren en inrichting programmabureau/-sturing.	Programmamanagement	●	●
	■ Organisatie bestuurlijk gesprek over de voortgang, signaleren knelpunten.	Programmamanagement	●	●
	■ Opstellen en uitvoeren samenwerkings- en uitvoeringsprogramma (S&UP).	Programmamanagement	●	●
	■ Deelname in bestuurlijke Brabantbrede Stuurgroep RES, met Provincie en de andere 3 Brabantse regio's.	Programmamanagement en agendasetting	●	●
	■ Deelname aan nationaal bestuurlijk RES-Beraad.	Agendasetting	●	●
	■ Opstellen en uiterlijk 1 juli opleveren Voortgangsrapportage RES* op basis van een regionale monitor aan het Rijk. De resultaten van de monitor zijn afgestemd met externe partijen, zoals de RES Adviesgroep.	Programmamanagement	●	
Realisatie zonne- en windparken conform de afgesproken ambitie in de Regionale Energiestrategie MRE. Realisatie zon op bedrijfsdaken en 'restruimtes' als taluds, op parkeergarages of bij vliegvelden. Realisatie zon op bedrijfsdaken en 'restruimtes' als taluds, op parkeergarages of bij vliegvelden. Alle gemeenten hebben beleid op het gebied van lokaal eigendom bij grootschalige wind- en zonprojecten.	■ Organisatie bestuurlijk gesprek (in Stuurgroep RES en Poho energietransitie) op basis van strategie en monitoring; signaleren knelpunten; kennisdeling; coördinatie; afstemming met betrokken partners zoals Defensie en waterschappen.	Programmamanagement	●	●
	■ Lokale beleidsvorming en procedures, incl. lokale participatie (met tools vanuit RES-werkgroep communicatie).	Programmamanagement	●	●
	■ Bedrijven op bedrijventerreinen van informatie voorzien over mogelijkheden voor benutting van duurzame opwek in relatie tot netcongestie. Bedrijven verwijzen naar (subsidie)programma's en partners voor de ontwikkeling van innovatieve manieren om duurzame opwek te benutten via opslagsystemen en energiehandelsplatformen.	Kennisuitwisseling	●	●

Deelprogramma **Verduurzaming gebouwde omgeving**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Reductie van de CO2-uitstoot door besparing op en verduurzaming van energieverbruik door bewoners, bedrijven en gemeenten en deze doelgroepen (versneld) in beweging te krijgen.	■ Aanscherping van de doelstellingen op het gebied van besparing Afstemming met betrokken partners zoals energiecoöperaties en woningcorporaties.	Coördinatie en regie	●	●
	■ In de RES 1.0 en het Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma RES zijn afspraken gemaakt over onze inzet op energiebesparing en de optimale inzet en verdeling van warmtebronnen in onze regio.	Programmamanagement en coördinatie	●	●
Gemeenten hebben hun beleid met elkaar afgestemd met betrekking tot het gebruik van duurzame warmtebronnen.	■ Uitvoering van lokale transitievisies warmte. Verkenning inzet bovenlokale warmtebronnen (denk aan biogas, aquathermie en geothermie). Het ontwikkelen van een afwegingskader voor de inzet van warmtebronnen. Ondersteund door een ambtelijke RES-werkgroep Warmte.	Coördinatie en kennisuitwisseling	●	●

7 | PROGRAMMA ECONOMIE

Strategische hoofdopgave

Een gezonde, veerkrachtige regionale economie is een belangrijke voorwaarde voor het versterken van brede welvaart in onze regio. Dankzij het unieke Brainportprofiel van onze regio en het vermogen om samen te werken hebben we de mainportstatus verworven. We staan nu voor de uitdaging om enerzijds die economische doorontwikkeling te faciliteren en ervoor te zorgen dat de positie van onze regio zowel nationaal als internationaal nog sterker wordt. Anderzijds is het een gemeenschappelijke opgave om ervoor te zorgen dat alle inwoners van deze sterke regionale economie kunnen profiteren en mogelijkheid hebben om te participeren. Hiervoor is een goede verbinding tussen lokale, subregionale en regionale ambities en opgaven een vereiste. Dit betekent meer dan alleen het samenvoegen van ambities en agenda's. We moeten elkaar blijven opzoeken, versterken en aanvullen, want alleen dan kunnen we ons unieke profiel blijven behouden.

Wat willen we samen bereiken?

De balans tussen wat nodig is om de mainportstatus verder door te ontwikkelen en dat wat lokaal en subregionaal gewenst is vanuit een duurzame, gezonde en inclusieve samenleving. We leggen een stevige basis neer voor brede welvaart in onze regio. Binnen de Triple Helix-samenwerking geven we als overheid vorm aan de doorontwikkeling als mainport. Een onderdeel daarvan is ook de ruimtelijke impact van de economische ontwikkelingen rondom bedrijventerreinen. Nieuwe bedrijventerreinen zijn nodig voor de ruimtelijke puzzel en om de ruimte op de beste plekken te benutten voor de functies die daar het beste passen. Daarnaast kijken we in bredere zin vanuit economisch perspectief naar de versterking van onze fysieke leefomgeving (wonen, voorzieningen). Dit alles komt ook samen in een goede ruimtelijke afweging in nauwe samenhang met het thema Ruimte en Wonen. Met ons regionaal Stimuleringsfonds zetten we in op het verder versterken van het innovatieve ecosysteem en ketenwerking in het bedrijfsleven door de ontwikkeling van projecten en financiering.

Stijn Steenbakkers
voorzitter

Leon van de Moosdijk
vice-voorzitter

Dit programma wordt opgepakt binnen het poho Economie. Dit bestaat uit de volgende bestuurders: Stijn Steenbakkers (voorzitter), Leon van de Moosdijk (vice-voorzitter), Marko van Dalen, Stan van der Heijden, Hetty van der Hamsvoort, Marcel Lemmen, Tom Oomen, Léon Kox, Frans Stravers, Martien Bankers, Jan de Bruijn, Martijn de Kort, Ron van den Berkmortel, Bertje van Stiphout, Corine van Overdijk, Frank Rombouts, Louis Swinkels, Jan Boersma, Mieke Theus, Thomas van Broekhoven,Suzan van de Goor – Gelens.

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Coördinatie, regie	4 fte	Inwonerbijdrage / Rijksbijdrage (o.a. regiodeal)
Stimuleringsfonds	2 fte	Inwonerbijdrage

Deelprogramma **Doorontwikkeling mainport vanuit Strategische Agenda Brainport**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Doorontwikkeling vanuit de strategische agenda Brainport (3 pijlers internationale waardeketens, talent en wonen en bereikbaarheid, door samenhang te creëren tussen de lokale en subregionale economische agenda's te verbinden op de regionale Brainportagenda.	■ Organiseren overheidsinbreng in triple helixsamenwerking Brainport. Via doorlopend proces om tot inhoudelijke afstemming te komen en de gezamenlijke strategische koers vanuit overheid te bepalen bij de (uitvoering van) de Strategische Agenda Brainport.	Regie en agendasetting	●	●
	■ Opstarten nieuwe ronde meerjarenfinanciering Brainport Development, met besluitvorming in 2024.	Coördinatie en uitvoering	●	
	■ Regionale inbreng leveren vanuit poho economie via bestuurlijke afvaardiging in de Stichting Brainport.	Coördinatie en regie	●	
	■ Regionaal bepalen prioriteit en focus in activiteiten die in het jaarplan Brainport benoemd zijn via poho economie.	Coördinatie en regie	●	
	■ Coördinatie en samenhang inbreng financieringsfondsen voor regionale opgaven. (o.a. mobiliteitsfonds, woningfonds)	Coördinatie en regie	●	

Deelprogramma **Versterken vestigingsklimaat**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Een toekomstbestendig scenario voor ontwikkeling van bedrijven-terreinen die passen bij de behoefte van de regio, door een goede regionale afstemming tussen sub-regio's en in samenwerking met provincie.	■ Ruimtelijke afweging van de ontwikkeling van bedrijventerreinen in samenhang/afstemming brengen met met de regionale ontwikkelstrategie/thema Ruimte en Wonen.	Coördinatie en regie	●	
	■ Voorbereiden besluitvorming t.b.v. Omgevingsdag waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor het proces om te komen tot realisatie.	Coördinatie	●	●
	■ Regionale programmering bedrijventerreinen.	Coördinatie	●	●
(Stimulerings-,SIR-)fonds: Innovatieve projecten tot uitvoering brengen die ons innovatieve ecosysteem versterken en/of een bijdrage leveren aan onze regionale opgaven. Hierdoor dragen we bij aan sterke lokale en subregionale economieën en de economische weerbaarheid op de lange termijn.	■ Uitvoering geven aan stimuleringsfonds via drie tenders per jaar, communicatie.	Coördinatie en uitvoering	●	●
	■ Onderhouden netwerk met de relevante partners.	Verbinden	●	●
	■ Het Stimuleringsfonds verbreden naar alle 5 thema's uit het samenwerkingsakkoord 2023-2026.	Coördinatie	●	●
Verkrijgen van extra (Rijks-) middelen ten gevolge van de schaalsprong om de impact op de brede welvaart in goede banen te kunnen leiden. O.a. door investering in brede voorzieningenniveau als onderdeel van pijler 3, wonen en bereikbaarheid, van de strategische agenda Brainport.	■ Opzetten proces voor de aanvraag 5e tranche van de regio Deal. Bij toekenning het organiseren van een proces voor het goed doorlopen van de juridische en financiële afwikkeling hiervan.	Kwartiermaker, lobby, coördinatie	●	
Stimuleren en faciliteren nieuwe economische dragers in het landelijk gebied.	■ We organiseren samen met regionaal thema landelijk gebied een facultatieve leergang Economische vitaliteit landelijk gebied, genaamd "Buitenkansen in Brainport".	Kennisontwikkeling	●	●

8 | PROGRAMMA LANDELIJK GEBIED

Strategische hoofdopgave

Ons landelijk gebied is in transitie. Er vinden maatschappelijke, economische en ruimtelijke veranderingen plaats. Daarnaast zijn er grote opgaven op het gebied van milieu en klimaat. Deze ontwikkelingen, en vraagstukken zoals woningbouw, infrastructuur en werklocaties, vragen om fysieke ruimte. Het vraagt om een nieuwe balans in het landelijk gebied en om verbinding tussen de functies van het landelijk gebied en het stedelijk gebied. Het vraagt ook een kwaliteitsslag van het landelijk gebied, waarbij natuur en landschap in toenemende mate randvoorwaardelijk zijn in het realiseren van de Brainportambities. Onze regionale ambitie is te komen tot een landelijk gebied dat leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal is, zodat het bijdraagt aan een concurrerend vestigingsklimaat en een bijdrage levert aan de regionale brede welvaart. De kwaliteitsverbetering van de fysieke leefomgeving in het landelijk gebied is een enorme opgave. Het stikstofdossier is een belangrijk aandachtspunt voor de ontwikkeling van zowel de kwaliteit van de leefomgeving, de agrarische sector als ook voor bedrijfsruimte, woningbouw en infrastructuur, temeer omdat nog veel onduidelijk is en kaders deels ook worden bepaald door recente en mogelijk nog te verwachten gerechtelijke uitspraken. Probleemoplossend vermogen, een integrale benadering én gezamenlijke prioritering van ruimtelijke opgaven vanuit Rijk en regio is nodig om hierop te kunnen versnellen. Niet alleen om de economische groei voldoende te kunnen accommoderen, maar juist ook om gelijktijdig de kwaliteit van de leefomgeving te kunnen versterken, onder andere door te werken vanuit de principes ‘water en bodem sturend’ en regionale brede welvaart. We benutten daarbij gebiedsprocessen als Novex De Peel en het Nationaal programma landelijk gebied (NPLG) om functies in balans te brengen met de natuurlijke draagkracht van het gebied.

Wat willen we samen bereiken?

De versterking van ruimtelijke en ecologische kwaliteiten hangt samen met de veranderende economische en sociale structuur in het landelijk gebied en de verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied. De hele regio heeft belang bij een vitaal buitengebied. De diverse onderwerpen worden in onderlinge samenhang bekeken. We willen een landelijk gebied dat voldoet aan de eisen zoals opgenomen in het Nationaal programma

landelijk gebied. Het doel is om leefbaarheid en economische vitaliteit van het landelijk gebied voor mensen die er wonen, werken en recreëren te verbeteren en een toekomstbestendige gezonde en natuurlijke leefomgeving te maken. We monitoren de effecten en veranderingen. Zuidoost-Brabant is samen met aangrenzende delen van Noordoost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg tevens één van de belangrijkste voedselproducerende regio's van Nederland. We streven naar verbreding en verduurzaming van het regionale productiepalet. Het huidige productiemilieu van de landbouw gaat veranderen naar meer extensieve en natuurinclusieve vormen van landbouw. Tegelijkertijd is de landbouw in onze regio een belangrijk onderdeel van de hele voedselproductie en draagt bij aan de eiwittransitie van ons voedingspatroon en is een gezonde economie in het landelijk gebied van belang voor de maatschappelijke vitaliteit.

Dit programma wordt opgepakt binnen het poho landelijk gebied. Dit bestaat uit de volgende bestuurders: Fons d'Haens (voorzitter), Marinus Biemans (vice-voorzitter), John Bankers, Stef Luijten, Rik Dijkhoff, Karel Boonen, Steven Kraaijeveld, Rik Thijs, Marc Jeucken, Willeke van Zeeland, Maaike van Breugel, Gaby van den Waardenburg, Ron van den Berkmortel, Sandor Löwik, Joep van de Ven, Peter van de Noort, Louis Swinkels, Jelle de Jong, Theo Geldens, Caroline van Brakel, Suzan van de Goor – Gelens.

Benodigde capaciteit	fte	dekking
Rijksbijdrage	2,5	Inwonerbijdrage / Coördinatie, regie
Uitvoeringsprogramma BPLG/ NOVEX De Peel	PM	Rijksbijdrage

Fons d'Haens
voorzitter

Marinus Biemans
vice-voorzitter

Deelprogramma **Toekomstbestendig landelijk gebied**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Economisch en maatschappelijk vitale landelijke gebieden en robuuste natuur en perspectiefrijke landschappen door regionale belangen in het NPLG en NOVEX de Peel te verankeren.	■ We brengen de opgaven in het landelijk gebied bij elkaar vanuit het streefbeeld en werken toe naar een strategische uitvoeringsagenda.	Strategievorming	●	●
	■ Bijdragen bij het maken een ontwikkelperspectief voor NOVEX De Peel, een uitvoeringsprogramma en een regionale investeringsagenda. We gebruiken daarvoor visies, programma's en projecten van gemeenten.	Programmamanagement	●	●
Verbeteren van de water-, lucht-, bodem- en natuurkwaliteit in het bijzonder door verminderen van de hoge stikstofuitstoot en verdroging.	■ Actief acteren op het stikstofdossier in relatie tot de regionale agenda en programma's.	Strategievorming en coördinatie	●	●
	■ Afstemming trajecten BPLG / NOVEX de Peel / NOVEX Stedelijk Brabant / PMIEK / Ruimtelijk voorstel met de regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.	Strategievorming en coördinatie Coördinatie en aanjager	●	
	■ We zorgen dat er een monitor Vitaal landelijk gebied is waarbij zal worden aangesloten op bestaande (landelijke) initiatieven.	Programmamanagement		●
Vitale landbouwsector die in balans is met de fysieke leefomgeving.	■ We agenderen regionale belangen in het Bestuurlijk Overleg Transitie Landelijk gebied en zorgen voor regionale afstemming over de provinciale planMER Mest.	Agendasetting en coördinatie	●	●

Deelprogramma **Transitie voedselketen**

WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOEN WE HIERVOOR? (ACTIVITEITEN)	ROL MRE	2023	2024
Voedsel, gezond en voor iedereen door: ■ Een regionale voedselstrategie ■ Projecten die een bijdrage leveren aan het doel: voedsel, gezond en voor iedereen	■ Een regionale voedselstrategie met gemeenten in lijn met het essay 'De Metropoolregio smaakt naar meer!'.	Strategievorming	●	●
	■ Gezamenlijke voorbeeldprojecten: We zetten samen met partners in op voorbeeldprojecten die een bijdrage leveren aan het doel: voedsel, gezond en voor iedereen.	Kennisuitwisseling	●	●
	■ Oprichten van een werkgroep regionale voedselstrategie.	Coördinatie	●	

Begroting 2023-2024

Onderstaand financieel overzicht geeft een verdeling van lasten en baten over de jaarschijven 2023 en 2024. Om de ambities en activiteiten binnen het werkprogramma te realiseren zonder verhoging van de inwonerbijdrage word in de jaarschijf 2024 een verschuiving voorgesteld. Daarvoor zal een bedrag van € 675.000 toegevoegd worden aan de pijler Regionale opgaven vanuit het onderdeel stimuleringsfonds. Hiermee wordt een deel van de kosten van de extra personele capaciteit gedekt. Een ander deel van deze kosten wordt gedekt uit externe bijdragen (Rijk, provincie of anders). Als deze externe bijdrage meer bedraagt dan de te dekken personele kosten, zal het surplus aan de voorziening Stimuleringsfonds worden toegevoegd.

Programma's	begroting 2023			na eerste wijziging				begroting 2024			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Metropoolregio Eindhoven											
- Regionale strategie en samenwerking	560.240	3.135.523	2.575.283	1.771.901	3.155.523	1.383.622	-1.191.661	3.196.179	4.722.148	1.525.968	142.346
- Landgoed Gulbergen	627.495	0	-627.495	630.646	630.646	0	627.495	638.485	638.485	0	0
- Ruimte en Wonen	0	0	0	0	0	0	0	43.097	0	-43.097	-43.097
- Mobiliteit, incl. GGA	369.413	51.691	-317.721	83.711	31.691	-52.020	265.702	74.788	31.691	-43.097	8.923
- Energietransitie	915.143	0	-915.143	737.660	565.000	-172.660	742.483	608.097	565.000	-43.097	129.563
- Economie	300.456	0	-300.456	209.020	0	-209.020	91.436	43.097	0	-43.097	165.923
- Stimuleringsfonds	2.995.911	3.038.888	42.977	2.986.622	3.087.235	100.613	57.636	2.365.590	2.469.784	104.194	3.582
- Bijdrage Brainport Development	4.810.324	4.810.324	0	4.810.324	4.810.324	0	0	4.981.571	4.981.571	0	0
- Landelijk gebied	424.674	0	-424.674	52.020	0	-52.020	372.654	43.097	0	-43.097	8.923
RHCe	2.316.248	3.278.269	962.021	2.316.248	3.278.269	962.021	0	2.372.530	3.388.258	1.015.728	53.707
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead											
- Metropoolregio Eindhoven	*1.135.365*	*0*	*-1.135.365*	*1.187.258*	*0*	*-1.187.258*	*-51.893*	*1.322.969*	*0*	*-1.322.969*	*-135.711*
- RHCe	*1.030.519*	*6.242*	*-1.024.277*	*1.030.519*	*6.242*	*-1.024.277*	*0*	*1.089.564*	*10.000*	*-1.079.564*	*-55.289*
Heffing VPB	5.500	0	-5.500	5.500	0	-5.500	0	5.500	0	-5.500	0
Bedrag onvoorzien	22.146	0	-22.146	21.142	0	-21.142	1.004	22.372	0	-22.372	-1.230
Geraamd saldo van baten en lasten	**15.513.433**	**14.320.938**	**-1.192.495**	**15.842.570**	**15.564.930**	**-277.640**	**914.855**	**16.806.937**	**16.806.937**	**0**	**277.640**
Mutaties Bestemmingsreserves											
Breed Economisch Vestigingsklimaat	*0*	*0*	*0*	*0*	*157.000*	*157.000*	*157.000*	*0*	*0*	*0*	*-157.000*
Energietransitie	*0*	*565.000*	*565.000*	*0*	*120.640*	*120.640*	*-444.360*	*0*	*0*	*0*	*-120.640*
Landgoed Gulbergen	*0*	*627.495*	*627.495*	*0*	*0*	*0*	*-627.495*	*0*	*0*	*0*	*0*
Geraamd resultaat	**15.513.433**	**15.513.433**	**0**	**15.842.570**	**15.842.570**	**0**	**0**	**16.806.937**	**16.806.937**	**0**	**0**

metropoolregioeindhoven.nl

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN